

JONUI ŠIMĖNUI ATMINTI

JONAS ŠIMĖNAS

1953 07 31–2023 03 15

Palaidotas Papilių (Anykščių r.) kapinėse

*Visi pasauly nori būti mylimi,
Visi praeina žemę, alkdami šviesos.
Ir perdegę troškimų ugnimi,
Ir nenumaldę sielos alkanos...*

Vytautas Mačernis

Jonas Šimėnas. M. Kaminsko nuotr.

Besirungiant žiemai su pavasariu atskriejo liūdna žinia, kad nebėra mūsų kolegos, bendrakursio Jono Šimėno. Kai jis prieš kelerius metus akis į akį susidūrė su klastinga liga, supratome, kad visaip gali atsitikti. Bet, atrodė, buvo su ja susigyvenęs, perpratęs, suvaldęs ir turėjo gražių ateities planų. Deja, širdis neatlaikė gyvenimo tempo. Mus visus prislėgė Jono netektis... Labai sunku tarti sudiev bičiuliui, su kuriuo sieja gyvenimo vingiai. Jie, kaip kokie geležinkelio bėgiai, reguliuojami nematomo ir negailestingo iešmininko – laiko, tai

suvesdavo mus, tai išskirdavo – šiandien, deja, visiems laikams...

Pasakoti apie J. Šimėną nėra lengva, nes jo gyvenimo pakaktų keliems žmonėms. Jis buvo daugialypė asmenybė ir apie Joną galime kalbėti kaip apie didį keliautoją ir žygeivį, aistringą dainorių ir muzikantą, kaip apie gamtos mylėtoją ir saugotoją, kolegą geologą ir, žinoma, kaip apie Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą ir politiką. Apie jo nuopelnus Lietuvai tikriausiai bus parašytos knygos, o šiandien norisi prisiminti žmogų, su kuriuo praleidome gražiausius jaunystės metus.

Pirmą kartą Joną pamatėme beveik prieš penkiasdešimt metų, susirinkę į senąjį Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakultetą studijuoti geologijos. Dauguma – vos per pilnametystės ribą persirėję, o Jonas pora metų vyresnis, jau savarankiško gyvenimo ir praktinės geologijos paragavęs, todėl mums buvo kaip vyresnis brolis. Nuo pirmųjų studijų mėnesių jis įgijo visų pasitikėjimą, buvo tikras lyderis ir vienbalsiai išrinktas pirmuoju grupės seniūnu. Kuo ilgiau jį pažinome, tuo labiau skleidėsi gražiausi bruožai – smalsumas, begalinis optimizmas, nuoširdumas ir atvirumas, kuris kartais už akių net būdavo nepiktai pašiepiamas. Jau tada stebino jo noras nuveikti kažką gero artimiesiems, draugams, bendruomenei, Tėvynei. Dabar jau žinome, kad šias savybes Jonas išsaugos visą gyvenimą... Iš pradžių studijų grupės, vėliau fakulteto, universiteto lyderis. Ne vienus metus jis atidavė universiteto turistų klubui – buvo aktyvus žygeivis, o vėliau ir klubo pirmininkas. Ši patirtis jį užgrūdino, o vėliau labai padėjo ir kaip specialistui, ir kaip politikui.

Posakis „kas ieško, tas randa“ labai tiktų Jono profesinei veiklai apibūdinti. 1978 m. pradėjęs dirbti Kompleksinėje geologinėje ekspedicijoje jis nepasitenkino kasdienine geologo duona, ieškojo kažko daugiau, įdomiau. Greitai buvo vadovybės pastebėtas ir pasiūstas į dar neartus dirvonus – imtis Baltijos jūros šelfo kartografavimo darbų. Čia Jonas atsiskleidė kaip puikus organizatorius,

nes, galima sakyti, tuščioje vietoje surinko kompetentingų ir smalsių specialistų komandą, iš visų Sovietų Sąjungos pakraščių susivežė tyrimams reikalingą įrangą ir, turėdamas visiškai varganą biudžetą, gebėjo atlikti dar ir dabar vertinamus jūros dugno tyrinėjimo darbus.

Varganas biudžetas persekiojo visą Sovietų Sąjungą, tad ėmus imperijai braškėti per visas siūles buvo kiek sušvelnintas jos režimas. Atsirado galimybė laisviau reikštis aktyviausiems žmonėms, kurie palengva išjudino visą visuomenę – atėjo lemtingų apsisprendimų metas. Jonas nedvejodamas su visu jam būdingu nuoširdumu įsitraukė į šį procesą – iš pradžių kovojo už švarią Lietuvą, gimtąją kalbą, o vėliau, bendraminčių paskatintas, ir už laisvą Lietuvą. Darbas atkuriant valstybę pareikalavo milžiniškų Jono pastangų ir laiko. O juk dar reikėjo skirti dėmesio šeimai, pomėgiams, vis dar traukė kelionės, nepažinti kraštai ir naujos galimybės. Nepaisant užimtumo vieną kadenciją Jonas dar pirmininkavo ir Lietuvos geologų sąjungai, o 2014 m. bendruomenė suteikė jam Garbės nario vardą.

Mūsų keliai kuriam laikui išsiskyrė, nes paprastais bičiuliškiems pasisėdėjimams paprasčiausiai nelikdavo laiko. Retkarčiais susitikę gatvėje ar kokioje šventėje persimesdavome keliais žodžiais, palinkėdavome vieni kitiems sėkmės savo veiklose ir vėl ilgam išsiskirdavome. Laikas bėgo, valstybė ir mes

sustiprėjome, atsirado laiko ir noro dažniau dalyvauti Lietuvos geologų sąjungos renginiuose, kurso draugų ar žygeivių susijėjimuose, bendrų pažįstamų jubiliejuose. Nors už pečių buvo darbas aukščiausiose valstybės kūrimo pozicijose, Jonas išliko visiškai toks pat – susitikimų ašis ir siela. Dar ir šiandien vyresni Vaišniūnų kaimo gyventojai klausinėja, kada į geologų grupės susitikimą vėl atvažiuos tas dainininkas su armonika, iki paryčių savo muzika kėlęs jaunystės prisiminimus ir spaudęs nostalgijos ašarą.

Jonas buvo giliai tikintis, niekada vilties neprarandantis žmogus. Mėtytas ir vėtytas gyvenimo ir politikos verpetuose esmines savo būdo savybes – nuoširdumą, darbštumą ir atvirumą – gebėjo išsaugoti. Jos traukdavo žmones ir mums labai trūks Jono idėjų, sumanymų ir bendravimo. Dar ne kartą spalvingo ir prasmingo Jono gyvenimo atšvaitai primins apie jo nuveiktus darbus, žmonių širdyse ir gyvenime paliktus pėdsakus. Mums likimas lėmė būti ne tik pažįstamiems, bet ir tapti draugais. Todėl šiandien taip sunku lydėti bičiulį į paskutinę kelionę ir palikti užklotą tėviškės žemele... Bet žinome, kad Jonas pasakytų – tikėkite, tiktai tikėkite, ir viskas bus gerai. Bandykime suprasti jo tikėjimą, kad paibaigos nėra...

Telydi Tave, bičiuli, amžinoji šviesa...

Kurso draugų vardu Saulius Gegieckas

J. Šimėnas palaidotas Papilių kapinaitėse. S. Gegiecko nuotraukos
J. Šimėnas was buried in the Papiliai cemetery

